

Provocări privind libera circulație pe piața muncii în Uniunea Europeană

___ 10/11 aprilie 2017, Institutul European din România ___

Stimată doamnă ministru,

Doamnelor și domnilor,

Sunt onorat să mă aflu astăzi aici și mă bucur că avem ocazia să discutăm despre un subiect important și sensibil totodată pe agenda europeană: libera circulație a lucrătorilor pe piața europeană a muncii, precum și care sunt provocările acesteia la nivel european și național.

După cum bine știm cu toții, libertatea de a munci pe teritoriul altor state membre ale Uniunii Europene constituie un drept esențial al cetățenilor noștri, enunțat în Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, fiind un drept consacrat încă din primele etape ale construcției europene, din 1957.

Cred că suntem cu toții de acord cu faptul că mobilitatea lucrătorilor are o contribuție pozitivă asupra piețelor muncii din Europa și reprezintă un element esențial al strategiei europene privind ocuparea la care au subscris toate statele membre.

Potrivit unor studii la nivel european, mobilitatea în cadrul Uniunii Europene post-aderare nu a avut un impact relevant asupra salariilor și ocupării lucrătorilor la nivel local și nu a condus la dezechilibre serioase asupra pieței muncii în țările de destinație.

Orice discuție privind mobilitatea trebuie să aibă în vedere faptul că efectele acesteia sunt întotdeauna în ambele direcții: asupra pieței muncii din statele de destinație, acolo unde în care se exercită efectiv activitatea, dar și asupra pieței muncii din țările de origine a lucrătorilor respectivi.

În condițiile în care peste 2 milioane de cetățeni români lucrează în străinătate, acest lucru contribuie la declinul demografic. De asemenea, nu putem ignora impactul pe care mobilitatea personalului calificat și înalt calificat îl are asupra economiei românești.

În același timp, este recunoscut faptul că, în general, lucrătorii mobili sunt ocupați în domenii sau profesii sub nivelul pregătirii pe care o dețin, ceea ce este cu siguranță contraproductiv pentru dezvoltarea economiei europene.

Trebuie așadar să punem în balanță toate implicațiile acestui fenomen, atât pentru statele gazdă ale lucrătorilor mobili, cât și pentru statele de origine.

În ceea ce privește avantajele mobilității nerestricționate în contextul crizei economice și al construcției europene, trebuie să avem în vedere că mobilitatea lucrătorilor este un proces care conferă pieței muncii flexibilitatea autoreglării cererii de forță de muncă și a fluxului mobilității și poate fi considerat un avantaj pentru economie.

Desigur, mobilitatea lucrătorilor este un proces care trebuie să asigure, echilibrat, întâlnirea dintre cererea și oferta de forță de muncă. Pe acest fundal, mobilitatea socială a lucrătorilor din noile state membre ale Uniunii Europene este un proces dinamic. Europa trebuie să permită formularea unor opțiuni personale de carieră, fără discriminare, lăsând principiile economice să dirijeze fluxurile mobilității înspre țările sau sectoarele cu deficit de forță de muncă.

Un avantaj al liberei circulații a lucrătorilor este acela de a spori concurența, ceea ce conduce la dezvoltarea competențelor și abilităților. Libera circulație încurajează eficiența, profesionalismul și dezvoltarea capacităților profesionale ale indivizilor. Este natural ca un angajator să aleagă persoana cea mai competentă pentru locul de muncă pe care îl ofertează. În cele din urmă, concurența este motorul competitivității pe care o dorim ca un atribut al UE și un factor determinant al eficienței Pieței Unice, nefiind necesară restricționarea acesteia în mod artificial.

Să nu uităm că unul dintre marile avantaje ale liberei circulații este acela că încurajează dezvoltarea continuă a indivizilor și, implicit, a întregii societăți. Îi încurajează pe tineri să își dorească să studieze la universități prestigioase și să își dorească să iasă din mulțime, să cucerească lumea, iar pe adulți îi încurajează să se perfecționeze continuu și să rămână activi și conectați la realitățile cotidiene.

Așadar, libera circulație oferă oportunități. Prin urmare, mobilitatea forței de muncă, atât cea de tip ocupațional (între locurile de muncă), cât și cea de tip geografic (între regiuni și țări), contribuie la progresul social și economic.

Doamnelor și domnilor,

În calitate de reprezentat al Ministerului Muncii și Justiției Sociale vă asigur că autoritățile române sunt preocupate de menținerea unui nivel optim al ocupării în România, prin crearea de noi locuri de muncă, menținerea celor existente și creșterea posibilităților de angajare pentru șomeri, prin îmbunătățirea compatibilității cu cerințele pieței locale.

În același timp, în România, mobilitatea forței de muncă este un fenomen care infuzează toate aspectele vieții societății românești, cu efecte economice, sociale și culturale.

În contextul actual în care efectele crizei economice la nivel global continuă să afecteze piața muncii în ansamblul ei, mobilitatea forței de muncă trebuie asigurată prin mecanisme bine articulate, fără restricții, în susținerea principiilor modelului social european pe care ni-l dorim cu toții.

Închei prin a vă spune că Uniunea Europeană presupune, în primul rând, un set de reguli și drepturi izvorâte din principii. Mobilitatea lucrătorilor este expresia unui principiu fundamental, acela al liberei circulații, orice limitare a acestuia fiind un pas înapoi în construcția europeană.

Vă mulțumesc!